

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leupoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decâtu numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ *Scrisori anonime* nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. a.
Pre siesse lune . . . . . 5 „ „ „
Pre annulu intregu . . . . . 10 „ „ „

Pentru Romani'a:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fiecare-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia. Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitamu la renoirea prenumeratiunei pre trei-luniulu Oct.—Dec. si rogamu totodata pre p. t. domnii restantiaru, se alba bunetate a-si rafui socotelele, pentru apote si noi impleni mai cu inlesnire detorintiele noastre.

R e d . i n t .

B.-Pest'a, 21 Sept. 3. Oct. 1874.

Ilustratiunea evenimentelor dilei data este patriotice adresa a jumei academice din Romani'a trimissa spre unna cu-o medalie comemorativa marelui cetatianu si liberetoriu alu Franciei, domnului de Thiers, si in deobi respunsulu acestui'a, adresatu jumei romane, si publicatu mai la vale intregulu seu cuprinsu.

Tote diuariile franceze si dupa numerose diuarie streine pana si cele maghiare, au luat cunoscintia despre schimbarea acestoru adrese intre carele barbatu de statu si-acelu corpu figurosu si plinu de vietia, care se numesce: *junimea romana*.

Unu actu este acest'a, carele a fatu se se vorbesca cu respectu câte-va zile prin press'a européna despre nulele romanescu. Patriotice a junime deci, are este motorea acestui onoru ce ni-se cere, merita tota laud'a si recunoscintia natiunei romane.

Dar ea are totu odata sacr'a detorintia de-a tipari adencu in anim'a sa avinte de mare intieptiune si gradate ale betranului barbatu de statu, avinte in adeveru demne numai de-o anima nobile, de-unu sufletu mare, unu este acel'a alu d-lui de Thiers.

„*Iubiti studiulu si fi-ti setosi de progresu; adorati libertatea; luptati pentru independentia!*“ — éta cuvintele venerabilei betranu, pre cari fiacare teneru amanu este detoriu se le inscria cu litere neperitorie in memori'a sa. Ele tantu cuvinte menite a provocá se se cugetare a noveloru generatiuni, atátu mai alesu, cá dupa cum dice unusi ilustrulu betranu, aceste cuvinte intieniu sfaturi date de unu francezu, care si-iubesce natiunea si prin trena pentru dens'a iubesce Romani'a; ele tantu adresate de unu barbatu de statu, care „a trecut prin lume si are un parasí.“

Felicitamu din anima nobil'a jume romana pentru maréti'a achisitiu-dobandita prin generosele si intieptiune sfaturi ale celui mai veneratu paratu cu care se maudresce presintele, fiindu, cá aceste sfaturi puternice, este cugetari profunde, se prinda recunoscintia adence in anim'a fiacarui teneru amanu!

Vienn'a, 1 Sept. et. n. 1874.

(Primirea expeditiunii polare.)

Expeditiunea polara de nordu ajunse in Vienn'a la 26/9 pre la 5 ore d. am. Erau abia patru ore si la gar'a cálei ferate de nordu multimea de ómeni te inspaimantá. Timpulu se apropiá d'in ce in ce, dar' si publiculu se immultiá, si pre la cincii ore erau dejá apropela una diumetate de milionu de ómeni intru intimpinarea expeditiunei curagiosse. Ce bucuria simfira nenumeratele deputatiuni de la gara, candu vediura cá ópetii doriti apparu toti cá unulu sanetosu cá napulu. Dupa salutari fierbenti, bravii nostrii plecara spre localurile destinate pentru repausu — cá-ce de la Vardoe dejá spiritulu cá si trupulu li-erá obossitu de-atáte onoruri. Ecuipagiele loru inaintáu inse forte incetu, de si polit'a si-dá tota silinti'a se le facea locu. Flamuri nenumerate fluturáu in onorea binemeritatiloru; strigarile entusiasmatice te asurdiáu, er' de pre balcone si feresci sesulu frumosu cu baltiste albe salutá si cu mai mare entusiasmu pre eroii ditlei. Preste totu, potemu dice, cá primire cá acést'a nu-a avutu nece Bismark, rentornandu-se triumfatoriu d'in resbelulu ultim. Ospetarii se inbiáu pre intrecute a primii expeditiunea gratuitu in localele loru. Matrodiu cei atátu de familiarisati petrecura continuu in un'a si aceeasi odaia, ér' conducatoriul expeditiunei nu eráu in stare se multiumesca oratiuniloru nenumerate. Adresele omagiali curgeau in forma de torente; diplome de cetatiani onorari si cadouri banesci considerabile curssera in massa. Dar' se pare, cá mai fierbente fura salutati conducatoriul expeditiunei in 29/9 de catra societatea geografica in aul'a universitáti, fiindu de facia principele eriditeriu protegatoriulu societáti, archiducele Reiner si una multime de notabilitati. Acesta societate inca i-denumi de membri onorari ai sei. Finea ovatiuniloru o incoroná apoi unu banchetu stralucitu, care s'a tienutu a-séra in salonulu celu elegantu d'in parculu cetáti, la carele participara mai toti onoratoriul capitalei. Toasturile cele entusiasmatice miscara pre conducatoriul bravi pana la lacremi, si le-insufliá curagiu se concépa de nou ide'a de a mai intreprinde una expeditiune, prin carea se assecureze scientieloru unu triumfu si mai eclatantu. D'in parte-ne le-multiumimu d'in totu sufletulu nostru pentru sacrificiele dejá prestate, si le-dorimu in venitoriu unu successu inca si mai strelucitu. Istori'a vá scí se-i pretiúesca dupa cumu merita. (d.)

Manevrele de tomna.

„Sit in civitate ea prima res, propter quam ipsa est civitas omnium princeps. Rei militaris virtus praestat ceteris omnibus. Haec nomen populo romano, haec urbi aeternam gloriam peperit; haec orbem terrarum parere huic imperio coegit: omnes urbanae res, omnia nostra studia, et haec forensis ars et industria, latent in tutela et praesidio bellicae virtutis.“

Cuvintele citate mai susu alle marelui oratore romanu Cicero, ni-se ivescu de sine

in mente, cand vedemu, cá tote statele europene, — in butulu toturoru desbatteriloru ligei internationale de pace, — si-concentredia trupele de armata la manevrele de tomna. Russi'a, ce de unu siru de anni gustedia pace, a enunciatu si ea deja inarmarea generale; Prussi'a cea victoriosá se sillesce a pastrá reputatiunea armeloru; Franci'a cea invinsa se inarmedia de nou, zidesce fortificatiuni noue, pentru cá astfelu se-si pota sterge pet'a prin sange, se-si pota rescumpera territoriulu perdutu si, redicandu era-si glori'a franceze la innaltimea de mai nainte, se fia conducatoarea poporeloru latine si scutul poporeloru crestine din Orientu de sub jugulu celoru doi frati gemeni: turcii si maghiarii. Austri'a se sillesce a-si reculege si ea armata batuta la Koeniggrätz si Solferino. Itali'a voiesce, cá unitatea statutulu se si-o apere contra toturoru atacuriloru esterne si interne. Turci'a si-procurea tunuri de alui Krupp; aplica in armata officieri crestini bine salarisati, pentru ca astfelu se-si mai caute noroculu asistintiei salle. Romani'a si Serbi'a se inarmedia din'cresótu pana'n talpe, astfelu in cátu Turci'a incepe a senti junghiuri in osse.

Manevrele de tomna allarmedia tota Europa; principi, generali si officieri innalti viu dia strainatate, pentru ca se studiedie si comparea armatele diforite. Despre Austri'a patita se constatedia, cá numerulu armtei este mare, dar in lips'a tunuriloru celoru de fabricatiune mai noue, armata este espusa fara crutiare tunuriloru prusace.

Nu mai honvedii Ungariei se pare „facu exceptiune.“ Ei — dupa cum bucina diurnalistice maghiara — suntu armata cea mai „vestit.“ — de-si tunurile li-lipsescu cu totulu. Caus'a, firesce, este, dupa cum spune totu ace'a diurnalistice maghiara, spiritulu genului maghiaru, carele vrendu-nevrendu cuprinde internulu fia-carui omu de ori-ce nationalitate, indata ce se imbraca in cisme ungueresci si pantaloni strimiti si rosii.

Noue ni-pare bine, déca militiele din tiera se porta bine si sunt demne de lauda, pentruca scimu, cá maiortatea loru este compusa din nationalitatile nemaghiare, si mare parte din feciori romani. Dar admiramu cinismulu diurnaleloru cari voiescu a atribui tote soiulu loru propriu, fara a face amintire cátu de pucina despre celelalte nationalitati. La Aradu p. e. militiele s'au portatu forte vitejese, mai bine decatu armata regulata chiaru; este apoi lucru cunoscutu cá trupele concentrate la manevrele dia Aradu suntu compuse, se nu dicemu cu totulu, dar in maiortate preponderanta numai si numai de romani, si totusi laudá si meritulu, dupa diurnalele magiare, este numai alu ungurului, er' de romanu nu se face nici amintire. Nu cumva romaniul lupta in numele si sub flamura nationalitáti maghiare? Nu cumva romanulu are numai se-si verse sangele pentru tiera, er' binefaciloru se nu fia partasiu, ci se fia timbratu si mai departe de toleratu, fara patria si natiune?

Tote se potu dupa filosof'a ungresca! . . . Numai un'a nu se pote, si acést'a este, cá: tierr'a ar poté existe fara de noi; cá déca nationalitatile nemaghiare nu aru contribui la apararea si sustinerea statutulu, Ungari'a ar' poté se mai esiste.

Noi inse, cunoscandu adeverulu cuvintelorú citarei din fruntea articlului presinte, dicemu fecioriloru din armata si din militie: „Inainte feciori, cá-ci virtutea in art'a militara este cea mai principale virtute!“ ér' diurnaleloru maghiare li-respundemu: „Las-

ciate ogni speranza!“ Romanulu si sub uniform'a honvediesca remane totu romanu, carele candu va luptá pentru patri'a sa, va luptá si pentru interesele maicei salle romane. Ungurii, déca vreu se face politica sanetosa, au se face socotela si cu nationalitatile din tiera; cá-ci fara ajutoriulu loru voru secerá numai ventu si pulbere . . . , Pentru a li-spune, cum au se tractedie cu nationalitatile nemaghiare, mi-permittu a mai reproduce o classica citatiune. Rutilius, fiindu silitu a parasí Rom'a si a merge in Galli'a pentru, cá se-si apere vetra strabuna in contra atacuriloru esterne, écca-ce dice despre domnirea Romei, in adio-ulu seu:

„Fecisti patriam diversis gentibus unam, Profuit injustis, te dominante capi: Dumque offers victis propria consortia juris, Urbem fecisti, quod prius orbis erat. Quod regnas mi n us est, quam quod regnare mereris, Excedis factis grandia fata tuis! Omnia perpetuos, quae servant sidera motus, Nullum viderunt pulchrius imperium.“

Ungurii inse voiescu a domni asupra altoru popore, fara cá se fia capaci si fara se merite acésta domnire. Cu procedura dragiloru nostri de domni unguri, ni-téma, cá Ungari'a neci odata nu se vá poté consolidá! . . . i—d.

Romania.

Junimea studiosa de la Universitate si academiile Romaniei, a adresatu dilele aceste marelui patriotu francezu d. de Thiers o medalie comemorativa si-o patriotica adresa, din care stragemu dupa *Romanulu* câte-va passage mai essentielle si imediatu dupa aceste respunsulu marelui cetatianu francezu.

„De pre tiermii betranului Danubiu, fii Romaniei saluta liberarea Franciei si pre alu ei liberatoru.“ Astufeliu incepe adres'a, si dupa ce desfasia unu lungu siru de recapitulari asupra nenoriciloru indurate de Franci'a, sor'a nostra, in decursulu desastrosulu resbelu cu tentonii, brav'a si intiegent'a junime inchiaia astufeliu:

Junimea romana din tóte partile, a creditu de detori'a sa se si-esprime recunoscintia catra acel'a, care a liberatu Franci'a si i-a reasecuratu viitorulu.

Junimea romana, impinsa de vocea detoriei, vine se celebreze patriotismulu vostru, care a-ti redatu sie-si pre Franci'a, protectorea Romaniei, pre Franci'a, care este si trebuie se fia in capulu latinatáti, spre a combate germanismulu cotropitoru si despoticu.

Primiti dar', illustre domnule, acésta medalie, cá o modesta amintire din partea junimei romane: ea este menita se comemoreze recunoscintia nostra catra salvatorele Franciei, se amintésca diu'a salvarei ei prin evacuarea territoriulu seu de Prussiani si sentimentele de iubire, ce Romanii pastréza patriei vóstre.

Dati-ne voia, illustre domnule, a terminá, urandu:

Se tráiesca Latinitatea!
Tráiesca Franci'a libera!
Tráiesca Thiers, ilustrulu seu fiu si liberatoru.

(Urméza numele membriloru din comitetu si inca preste 2000 semnaturi.)

Responsulu d-lui Thiers.

Domnilor!

Amu primitu medali'a ce a-ti binevoitu a mi-tramite, si ve multiamescu cordialmente. Voiu pastrá-o cá una din cele mai pretioase suveniri ale timpurilor, prin cari trecuramu.

Ajunsu la capetulu carierei, si cautandu a me asecurá asupra viitoriului tierii mele, mi-place sè mi-aruncu vederile asupra junimei, nu numai a Franciei, dar' si-a poporeloru menite a fi amicele nostre, si cu veselii sperantiei o vedu animata de sentimente atatu de bune. Junimea romana studiósá, este setósá de progressu, passionata pentru libertate. O felicitu; dar' écca ce mi-permitu a i-spune:

„Iubiti libertatea, nu aceea de-odá, dobandita prin aventuri violinte, ci aceea, care se dobandesce prin ordine, prin staruintia, prin progressu sustinutu, si care singura dainuiesce, pentru cá singura este meritata. Iubiti independintia, amintindu-ve in sa totu-dé-un'a, cá pentru natiuni, cá si pentru individi, nu este neci o singuranta de-a cautá buna-starea sa aiurea, de cátu in bun'a-stare generale; pentru acestu motivu, respectati pacea lumei atatu de pretioásá, mai cu séma pentru poporele a caroru independintia este de origine recenta, cáci in timpu de resbelu acésta independintia se pune 'n jocu pre o aruncatura de zaru. Fi-ti uniti, linistiti, studiosi, faceti, sè ve stimeze Europ'a, ceea ce ati si inceputu a face, si acésta va fi mediloculu celu mai securu de-a ve garantá independintia si libertatea.“

Ertati-mi a respunde simpatielorú vóstre priu consilie: acesta este rolulu obicinuitu alu ómeniloru, cari au trecutú prin lume, cari o cunoscú, si au s'o parasésca. Aceste consilie vi le dau cá amicu sinceru alu nobilei vóstre natiuni, care primu civilisatiunea de la Románi, si cárei-a i-placce astadi a veni s'o caute in Franci'a. Aveti cuventu de-a o cautá la densa, cá-ci credeti, déca Franci'a, atatu de adesea fericita in teribilulu jocu alu resbelulu, n'a fostu si in ultim'a óra, nu este pentru cá ea nu si-a pastratu vechiele calitatú: ea este totu-un'a din natiunile cele mai luminate, cele mai generóse, cele mai brave ale lumei si va fi totu-dé-un'a in numerulu acelor'a, unde va trebui sè se caute

sciintia umana. Ea ve iubesce, ve pretiesce, eu ve tramitu dorintiele si sperantiele ei.

A. Thiers.

22 Septembre, 1874.

Discursulu D-lui M. Cogalniceanu la ceremoni'a funebra a lui Stefanu Golescu in Bucuresci.

Fratiloru si santi parinti! Se cuvine, este de trebuintia se spunu eu cine erá acel'a, caruia s'au rostitu bine-cuventarile ceresci de catra voi? Se spunu eu cine e acel'a, pre care o tiera intrega, Romani'a de la Tis'a pana la Moln'a, de la Moln'a pana la Nistru, de la Nistru pana la Mara Negra, multi lu-plangu, multi lu-iubescu si toti lu-stimeza? Se spunu eu, cine erá Stefanu Golescu, si acésta in Bucuresci, in capital'a districtulu Ilfovu, in capital'a Romaniei, elu, alu carui nume — din junia pana in momentul severisroi sale — lu-gasimu alaturi cu tote faptele mari, cari au facutu din doue nenorocite provincii: statulu romanu, dintr'o poporatiune fara drepturi — o natiune, o societate moderna? Se cuvine se spunu eu, cine erau boierii Golesci, spre a me servi de expresiunea vechiloru cronicari?

Dar' luati istori'a tierii, si veti vedé cine au fostu boierii Golesci. Uitati-ve la istori'a contemporana, si veti vedea toti, cati ati traitu si cati ati cetitu, cine a fostu Stefanu Golescu.

Stefanu Golescu face parte din ace'a sdravena generatiune de la 1848, din acei mari boieri ai tierii, cari prin initiati'a, prin patriotismulu loru, au luptatu si au prefacutu privilegiulu in dreptu si nascerea in merit.

Luati-lu teneru, luati-lu omu maturu, luati-lu, betranu, luati-lu militariu luati-lu omu de statu luati-lu guvernulu, luati-lu simplu represintante alu natiunii, si veti vedea, cá nici odata n'a gresitu acestoru doue mari cuvinte: patria si libertate.

Si, cá se sciti ce-a facutu Stefanu Golescu, aduceati-ve aminte ce erá acésta tiera, ce erá acésta societate inaintea anulu 1848.

A face istori'a contemporana, ar' fi a me intinde pré multu, ar' fi a impededá cugetarea Dvostra.

Cu tote acestea, istori'a lui Stefanu Golescu este istori'a Romaniei de la 1848 pana la 1874.

Veti crede pote, cá facu elocintia, veti crede cá voiescu a spori meritele acestui omu.

scári. In giurulu sorelui se inverté adesea retesce odata in timpu de 686 dille 23 ore si 31' cu o celeritate de 3.3 miluri in secunda. Calea aceasta si aici formeza una ellipssa, in care unu foculariu lu-ocupa 1° 51'. — Intre planetii superiori Marte e celu mai aproape de pamentu, sicu telescopie bune i-potemu vedé inca fasele. De ora-c. Marte e afora de calea pamentului are si fase eliferite de a planetiloru inferiori; — in forma de sécera nu lu-vedemu nece candu, asemene nece trecundu pre d'in aintea sorelui. Ni-e cunoscutu, cá lumin'a ce o capeta unu planetu de la sore, sta in proportiune intorsa cu patratulu departarei plauetului de la sore, asé dar' lumin'a de pre Marte va fi numai diumetate asié intensiva cá a pamentului, prin urmare de 9000 milioane de ori mai debila decatu a sorelui; deci cá se avemu pre pamentu o lumina cá diua in Iuniu, ar' trebui se ne lugesca de pre bolta ceresca 9000 de stelle asié cá Marte.

Esaminandu astronomii pre Marte, au observatu la densulu si nesce pete, unele constante, altele variabile. Petele cele constante — dupa oppiniunea generala — suntu proprie suprefacii; ele ne spunu, cá Marte se inverté in giurulu ossiei sale odata in timpu de 24 ore si 40 minute. D'intre petele cele variabile unele apparu si disparu in pucine ore, si-scaimba form'a, marimea si colorea; probaveru cá aceste suntu nesce materie de form'a noriloru, cari se producú in atmosfer'a lui Marte. Schrötter dica, cá elu a vedutu pete de acestea fuginde pre suprafaci'a lui Marte in una secunda cu o celeritate

Pote cá bine facu, cá-ci — pre langa alte multe calitatú ce avea acestu omu de bine — cea mai mare erá modesti'a, nu cá se acopere mediocritatea, ci cá se invelasca caldur'a animei, fermitatea principiiloru, speranti'a si dorinti'a, cá ideiele ce aperá, o se fia in sfersitu rezultatulu lucrarei generatiunii trecute si presinte, pentru cá acesta societate moderna, pentru cá acesta natiune romana se fia puternica si se joce unu rolu mare in oriente, precum urmasii nostrii mi-place a crede cá se voru bucurá a o vedé!

Nu e nici unulu dintre cari l'au cunoscutu si dintre cati au ascultatú si voru audí cele ce s'au disu aci, care se nu scia, cá Stefanu Golescu erá anim'a cea mai nobile, sufletulu celu mai leale, caracterulu celu mai puru, figur'a cea mai frumoasa din istori'a contemporana.

Nici odata n'ati vediatu person'a lui impunendu-se, dar' ori unde veti vedé o fapta mare, acolo veti intelni si numele lui Stefanu Golescu.

Pre Stefanu Golescu impreuna cu famili'a sa, lu-veti gasi alaturi cu tote faptele mari si meritorie, lu-veti gasi alaturi cu progresulu.

Si meritulu seu e cu atatu mai mare, cu cátu erá nascutu intr'unu tempu, candu se privi cá unu-ce naturale, cá numai boierii, cá numai ómeni cá Golescii sè aiba dreptulu d'a lucrá pentru tiera, d'a-i aperá dreptátile, d'a interveni chiar' in afacerile ei.

Cu asemenea traditiuni, cu asemenea educatiune, elu insusi avu curagiulu sè rupa cu cast'a din care face parte, si se devie omu alu secululu, se lupte si se prefaca privilegiulu in dreptu, chiar' candu scia, cá multi voru abusá de acelu dreptu; a luptatu si-a ruptu beneficiulu nascerei, pentru cá se faca locu numai meritulu. Numai unu singuru privilegiu a pastratu: privilegiulu, cá in privinti'a natiunii se fia cum erau stramosii, cum erau parinti' lui, puerrea grabitu a tiené drapelulu nationalitatú susu si tare, cautandu s'aduca Romani'a acolo unde trebuia se fia in véculu alu XIX-lea.

Lucrá pentru poporu, simtia pentru poporu: nu remanea de nemicu strainu, in ceea ce atinge poporul. In fine, Stefanu Golescu a fostu si este alu poporulu.

In faci'a acestui barbatu dintr'o ilustra familia, dintr'o sdravena generatiune, socotescu, domniloru, cá ar' fi cu totulu de prisosu, cá eu se me intindu mai multu in desvoltarea meriteloru ce are. Me voiu margini dar' a dice, cá cine spune, cá Stefanu Golescu a muritu se inisla.

de 50—90 urme; de aici ar urma se presupunemu, cá atmosfer'a lui Marte e supussa la tempestati — pote mai variabile cá, a pamentului. Ce se tiene de atmosfer'a aceea alu Marte, unii sustienú, cá e multu mai désa, cá a pamentului. Castini si Römeru dicu, cá stelele preste cari trece Marte, de odata suntu nevisibile, numai d'in caus'a desimeii atmosferice; dar' James South a facutu experimente cu unu telescopiu gigante si a vediatu forte bene ori ce stea, pre din aintea caroi'a trecu Marte, pana candu ace'a a intratu in marginea pamentului; de aici elu sustiene, cá atmosfer'a lui e multu mai subtile decatu a pamentui.

D'intre petele cele variabile suntu intressante cele ce acoperu polii lui Marte — aceste au o colere alba de totu orbitoria, si Herschel cu altii afirma, cá aceste suntu neua si gliacia, cá si la polii pamentului. Acestea ni-au aretatu, cá ellips'a lui Marte face cu ecuatorulu lui unu anghiu de 28° 42', adesea multu mai mare cá ecliptic'a pamentului, prin urmare anu-timpurile lui Marte differoscu de ale pamentului si dureza de 2 ori atata, cá-ce si anulu e mai de doue ori asia lungu. E interesantu, cá neua si gliacia de la poli dispare cu totulu, dupa ce trece iern'a cea de siesse luni, pre candu la pamentu dureza eternu. Sentemu deci indereptatiti se presupunemu, cá suprefaci'a lui Marte e multu mai acomodata de a desvoltá caldur'a latentá, de cátu pamentulu nostru.

Cumu-ca Marte inca are munti, nu ne potemu indoi; de ora-ce candu e mai apro-

A muritu ceea ce more dupa legea providentiei, dupa legea naturale: a muritu corpulu! Sufletulu inse n'a muritu, faptulu si numele lui n'au muritu si nu voru muri pre catu tempu va fi o Romania, fi-ti sigurú cá Stefanu Golescu va figurá pre cele mai frumoase pagine.

Si de aceea, in ceea ce me privesce socotescu cá a-si lipsi detoriei ce amu castú Dvostra, si mai cu séma respectulu ce potu lui Stefanu Golescu, deca m'asi intindú mai multu in desvoltarea meriteloru un asemenea barbatu ilustru, cá-ci numai meritele de Stefanu Golescu spune totu ce e frumosu, totu ce este lealu, totu ce e nobilu, totu ce este generosu si totu ce e nationalu in tier'a romanesca!

Discursulu

d-lui N. Ionescu la ceremoni'a funebra lui Stefanu Golescu in Bucuresci.

Concetatiuni bucureaseni si frati Romani, cari asistati la acesta trista petrecere! Permeteti-mi — in numele opozitiunii din camera, alu representatiunii democratice — s'aducu corpulu lui Stefanu Golescu o lacrima de focu, cá arde in animile nostre, cá-ci amu perdatu pre unulu din fructasi democratiei romane.

Cu acestu titlu mi-am luatú libertate de a veni, cá reprezentante alu poporulu, in mediloculu poporatiunii capitalei, s'aducu inchinatiunile mele respectuose, cum si de partea colegiloru mei, memoriei lui Stefanu Golescu, cu care de patru ani stámu alatu intr'unu anghiu alu representatiunii nationale, privindu la ceea ce se face pre terenulu pregatitu de densulu si socii sei.

Éta titulu, éta scus'a mea, éta ce me imbarbateza, cá se viu inaintea acestei adunari luminate si patriotice, spre a spune de a fostu Golescu, cari i-suntu meritele si a erá natiunea, candu a inceputu sè lupte pentru dens'a, in catu nici unulu dintre D-vostra, in faci'a meriteloru lui celor mari, se nu credia, cá a muritu Stefanu Golescu. Unu sufletu nationale, o animu nobile cá a lui va trai catu va trai si natiunea, si ori-ce sufletu nationale, ori-ce anima nobile va fi totu d'a-un'a intru sirinsa unire cu anim'a lui.

Éta omulu generosu, care credea in cele neperitore, in cele nemuritoare.

Suntemu crestini, precum a fostu Golescu. Suntemu Romani, precum au fostu parinti' nostri, precum a fostu Stefanu Golescu.

pe de noi e de 143 de ori mai departatu de lun'a, ni-e cu nepotintia se calculámu cá suntu de nalti.

Ceea ce e mai batetoriu la ochi, e cá toti patru planetii pertretati deja rotescu in giurulu ossieloru loru mai in unulu si acelu si timpu; pre cand celi alti cá mai departatu sore si tota odata si mai mari rotescu mairu pede. Pre cumu se vede natur'a a imparatiu planetii in doue clase, dar' d'in ce cauza, nu ni-e cunoscutu.

Dupa cum amintiramú mai süssu, Marte nu are trabanti; in fapta inse pote aiba, cá-ce, déca elu e asia debilu luminat de sore, trabantii voru fi multu mai debili luminati, si potu inca se fia multu mai departati de Marte cá lun'a de pamentu, ce ce ne ingreuneza totalu aflarea loru.

D'intre toti planetii, se pare cá Marte celu mai interessantu pentru astronomia. Cu ajutorulu lui s'a calculatu mai antaniu peralax'a sorelui, si de aici apoi estendimú sistemulu nostru solaru, si departarea ce adeverata a planetiloru de sore. — D'accescentricitatea lui cea enorma (2858500 miluri) Kepler a venitú la ide'a, cá planetii se misca in giurulu sorelui in forma de ellipssa, ceea ce l'a ajutatu cu deosebimú intru statorica bazei la sistemulu astronomicu de astadi. Astronomia ar' avé cu totulu alta facia deca Kepler si colegulu seu contimporanu Tycho Brahe, aru fi facutu observatiuni la planetii differiti.

(Va urmá.)

T. Ciocnea.

FOISIOR'A.

Sistemulu nostru solaru.

(urmare)

Marte.

Intre planetii superiori, celu mai aproape de pamentu e Marte. De ora-ce calea lui in giurulu sorelui cuprende in sene calea pamentului, acestu planetu lu-potemu vedea in ori ce timpu alu noptiei si in ori ce locu pre ceriu, nu cá pre Mercur si Venus. Marte se distinge de celi alalti planeti prin lumin'a ce o reflecta, carea o potemu asemená cu a unui feru nu de totu invapaiatu.

Departarea de la sore contine mai 32 milioane miluri ér' cea de la pamentu varieza intre 8 si 55 milioane miluri. Diametrulu celu adeveratu face 938 miluri, cev'a mai multu cá duimetate d'in alu pamentului, prin urmare suprefaci'a lui inca vá contine numai 0. 3 er' volumulu 0. 2 d'in ale pamentului.

De ora-ce Marte nu are nece unu trabantu, e forte cu greu a-i calculá mass'a. Perturbatiunile cele neinsemnate, ce le provoca Marte in cursulu pamentului ne lasa se prepunemu cátu e de mare puterea, adesea mass'a corpului ce le provoca. De aici aflámu, cá acea massa contine cam 0. 12 d'in a pamentului. Sciendu mass'a si diametrulu aflámu, cá desimea lui Marte e 0. 74 d'in a pamentului.

Cá toti planetii, si Marte are doua mi-

Aceste două credințe, în eternitate și curaj ale poporului român, au făcut ca Ștefanu Golescu, în decursul istoriei sale vieti, să se lupte pentru demnitate și în toate ocaziunile, atât când era mare cât și când nu era, se nu se scufunde de cele ce-a făcut, ci în totu d'a se caute a face, că ceea ce a început, să aiba un rezultat folositor.

Domnilor, d'abia am început a traia, fericirea sunt înaintea noastră, de și dreptu cuvântu ne intristăm, ne este când vedem, că unulu dintre noi, basiu democratia romane, unu omu n'a valoare pere fora de tempu, de ore 61 de ani omulu nu trebuie se peria, și alesu acei omi cari tota vietă se scesu la altii, la lucrulu publicu, la biserică fericirea poporulu. Juneti'a, au disu dreptu cuvântu, și mai alesu potesi barbati'a unu omu, nu inceptu de intr'e versta de diumetate secolu, și noi perdemu pre un fruntasiu, care nim'a și cu sufletulu era june. De aceea mi-am luat libertatea se viu a vedea despre cugetările și convinctiunile despre patriotismulu seu, despre totu ce nobile și nationale în anim'a sa, totu cătălu-cunosc, l'am vedutu până la din urma momente viindu se voteze și cu noi, facandu-si detoria cu rîmă, l'am vedutu viindu că unu omu, care, nim'a și cu sufletulu, nu se gandesce de la binele poporulu; în toate ocaziunile totu intr'unirile elu cel d'anteu, apoi se le preside, elu se le conduca, spre a o resoluțiune pentru binele generale; și vedutu viindu se-si implinesca misiune de reprezentante, de și scia, că face din minoritate în adunarea tierii, că unu vechiu militariu în totu lupte, în totu voturile sale, a respectatu la devisa unica si simpla: „onori și pace.“ — devisa pre care o vedeti scrisa murii acestei biserici, cu cea mai mare scriere, cu cea mai mare scrupulositate.

Acum domnilor, care este detoria? Când vedem pre unu omu, care este fruntasiu de convinctiuni; care cu atata credință a reprezentatu democratia romane; și inceptu de june la Izlaz în 1848, și în Adunarea din 1874, a fostu unu omu integru, unulu si acelasu, cu anu totu d'a-un'a batendu numai pentru binele poporulu, care numai elu pote în vorbu să dica: „totulu pentru patria, totu pentru poporu și nimicu pentru mine!“ Este detoria noastră, ce potemu dice în faci'a acestei separatiuni corporale? Se cugetăm și se întipărimu adancu simțulu nostru simțulu detoriei.

Dar' atata ore este destulu? Când cineva are simțulu detoriei, ore scotesce achitatu de totu sacrificiile comune, ce trebuie s'aduca în interesulu publicu, mai cu seama cându si-ia misiunea d'a reprezentatu unu poporu, o idee?

Simțulu detoriei e pre pucinu: trebuie implinirea acelei detorii, totu d'a-un'a, și amutatu, că-ci celu ce posedu numai simțulu detoriei fora a si-o implini, dispare și se scufunde în faci'a unoru barbati că Ștefanu Golescu, adeverat'a petra de adamentu democratia romane.

Dacă, pentru momentu ne-amu închinatu și amu dormitu 90 de ani, că acelu omu, care avu privilegiulu d'a dormi pre costu de smochine în totu tempulu câtu captivitatea din Babilonu, dacă ne-amu simțulu că amu dormi acei 90 de ani, ce vedem mai anteiu la desceptare? Amu pre Ștefanu Golescu cu figur'a-i fericite, nici odata obositu, la luptă și la anga colegii sei si aflandu-se — după dulce somnu de 90 ani — langa acelu omu, totu asia de verde cum l'amu la la adormire. Prin urmare amu fi gasitu Ștefanu Golescu, dacă ar fi mai trairu unu secolu, viindu în Adunare, viindu în guvern, viindu în intr'unirile particulare și standu langa acelu panerasiu de reprezentare, și din cari cele mai erau: onestitatea politica și ideea de predominandu-lu.

Dar' fiindu că nu ne este datu, că profeți din Israilu, se ne gandim că vomu trăi 90 de ani, ce trebuie se facem noi omi moderni cu bună credință a noastră

cu convinctiunile ce avem? Ce trebuie se facem cu acestu manunchiu de idei democratice, care a statu de-atatea ori în man'a lui Golescu, și că revolutionariu, și că omu de stat, și că primu-ministru, ce trebuie se facem, că acestu menunchiu de idei se nu-se ingrope cu densulu, se nu traiesca numai în lumea ideiloru, ci se intre în sufletele noastre, pentru că se rodesca asemenea fruntasii, asemenea inchinatori la „onore și patria?“

Unu singuru lucru. Că tinerimea se se petrunda d'acestu lucru, că în momentulu cându dispare unu fruntasiu din sinulu nostru, avem detoria d'a inventaria și a vedea ce ne lasa de mostenire pentru onore și pentru patria, ce ne lasa cu sufletulu, spre a urmă și noi p'aceea-si cale demna și nobile, pre care a urmatu densulu.

Este ce mi-am propusu s'aretu în pucine cuvinte, după slabele mele poteri.

Din ce se compun aceste idei sante ale democratia, pe cari Golescu le recomanda celorlalti frati ai scii cari remanu în vietia și cari, împreună cu jun'a generatiune, au se continue opera începutu de densulu? — că-ci; domnilor, se nu ne facem iluziuni; o repetu încă odata: fasa în care suntemu este numai unu începutu; mai avem multe de facutu, pentru că se ne organizăm poteri spre a realiza ceea ce marităm, ceea ce voim: vointă noastră astadi e mai pre susu de poteriile noastre; pentru aceea avem detoria, că cu acela-si capitalu de idei, cu aceleasi convinctiuni morale se creăm și mijlocele apropiate pentru ajungerea scopulu la care timentu.

Cea d'antaia idee, pre care ne-o lasa Ștefanu Golescu că mostenire, este acest'a: cându e vorba de emanciparea poporulu, de drepturile, de guvernarea lui, nici o alta idee nu e mai pre susu d'a onorei, virtutei, patriotismulu. Acestea ni-se inspira de la începutu: onore înaintea de totu, în întrebuințarea mijloceloru sale pentru binele patriei. Numai celu ce practica asemenea idei merita în adeveru se fia unu fruntasiu cum a fostu Ștefanu Golescu.

A doua idee, pre care Golescu ne-o lasa de mostenire, este, că în nici o împrejurare se nu împingemur' a ce divide partidele până a fi o urgia pentru tiera, că nici odata spiritulu de tolerantia se nu ne paroseresca, că nici odata amenitatea atitudiniloru se nu se departe de noi, cu unu cuvântu se nu încetăm unu momentu d'a fi barbati, barbati chiaru atunci, cându ar' trebui se ne luptăm chiaru cu forti'a, spre a ajunge binele. Acest'a, domnilor, mi-se pare că este o idee serioasă, și dvostra sciti, că fara acestu spiritulu de conduita urbana, fara acestu spiritulu de fratiesca iubire în luptele cele mai crancene dintre natiuni, se produse cea mai mare selbatacia. Avem chiar adu exemple de selbataci, cari mananca omi. Ei bine, chiar' acei selbataci sunt mai pucinu selbataci decât unu poporu desbinatu, care se sfasia fara cea mai mica crutiare. Amu vedutu popore patrudiendu în sinulu societății celei mai civilizate, în capital'a lu mineloru, și comitendu cele mai mari selbataci, cele ne mai audite crudimi, numai din caus'a că spiritulu de urbanitate disparuse unu momentu de la acele popore. Ei bine, Ștefanu Golescu ne-lasa acestu modelu de urbanitate, acestu modelu de democratia moderna, pre care trebuia se tindem a-lu avea în vedere. Elu n'avea inimi personali, cu totu că avea adversari politici.

Golescu ne mai lasa modelulu demnu de imitatu, că totu trebuie se cugetăm, în ori ce momentu, la binele publicu, că — de câte ori vre-unulu din noi va fi la carm'a tierii — trebuie s'o serve cu credință și fidelitate.

O alta idee, pre care ne-o lasa de mostenire, este că, de câte ori poporulu se afla sub o amagire că aceea, care l'a facutu se lapideze pre Ieremi'a, se nu încetăm d'alu iubi. Trebuie se ve spunu, că elu nu scia se urasca, precum trebuie se ve spunu că scia se iubescă poporulu chiar' în amagire și în retacirile lui. Scia, că porulu are desceptările sale, scia că sufletulu și conștiința unu poporu neperitoriu nu pote se nu se descepte, și d'aceea în tota vietă sa nu-lu veti vedea amaritu în contra poporulu: chiar' cându era singuru cu unu micu nu-

meru de omi, chiar' atunci iubiă poporulu și facea totulu pentru densulu. I-lipsia completaminte ur'a în contra poporulu, chiar' cându acell'a s'aretă nedrept și nerecunoscătoriu contra densulu. Și chiar' atunci se luptă că se-i face binele, desvoltandu în totu momentele virtutele cele mai rare, calitățile cele mai morale.

Este ce a facutu Ștefanu Golescu pentru poporu, cându era amagitu, și d'aceea, cu aceste calități și merite, nici unu momentu nu deveni adversariulu poporulu, nici unu momentu nu l'a urgisitu și nu l'a parasitu în retacirile sale.

Alta idee pre care ne-o lasa Ștefanu Golescu de mostenire, noua și viitoare generatiuni, este ideea că, mai pre susu de totu, poporulu trebuie condusu d'a dreptulu prin poporu. Densulu n'a lipsitu sacrei detorii d'a luptă pentru ideile democratice, cari se impun fie-cărui omu, fie-cărui cetățianu care voiesce a se devotă poporulu, de ore ce unu asemenea barbatu nici odata nu trebuie se aiba alta cugetare decâtu aceea pre care ar' avea-o unu parinte.

Ștefanu Golescu, din nobila și ilustra familia, avea simțulu detoriei și indeplinia acesta detoria: atunci e cineva nobile atunci devine ilustru, cându i-si pune capitalulu intelectualu și morale, activitatea și cultura în serviciulu celorlu multi, alu poporulu.

Acest'a este esința democratia moderne, acest'a a fostu originea ei. Cele mai mari popore din lume, inceptandu de la Englesi, viindu la Francesi, până astadi la Germani, caută, că omiilor lor de stat se se inspire de interesulu poporulu. Și acesta e atatu de adeverat, în catu la noi vedeti, că și cei ce nu iubescă poporulu, cându au cărm'a în mana, apoi pentru că se-si atraga popularitate, caută se face cate-ceva pentru poporu. Si-amu ajunsu acolo, în catu chiar' cându noi democratia ne luptăm cu fortiele noastre cele slabe în reprezentatiunea nationale în contra lor, ei nu facu altu ceva, de catu vorbesc de poporu și de interesele lui.

Ce voiti se mai dicu, Domnilor? Tote aceste idei, pre cari vi-le desvoltam, ne arata modelulu călei morale și politice, ce Golescu ne lasa de urmatu.

Apoi cine, din tota acesta paporatiune bucurescena nu-si manifesta dorerea pentru perderea unu fruntasiu, care ne lasa nobile mostenire: o vietia plina de sacrificie de idei nobile? Detoria noastră e dar se luăm din man'a lui Ștefanu Golescu acestu patrimoniu, se luăm inventariulu ce amu facutu, și se-lu încredințăm generatiunei june, care vine pre urm'a patriotulu democrat.

Trebuie, că nou'a generatiune, deca este sincera, deca voiesce se lucreze pentru poporu, se iee patriotia hotarire d'asi apropiă acestu pretiosu tesauru, se faca unu inventariu și mai minutios și mai completu decâtu l'amu facutu noi cu de totu aceste idei sacre, de totu aceste exemple nobile, pentru că se scie, că ele vinu din man'a lui Ștefanu Golescu, pre care ni-amu deprinsu totu se-lu iubim de la 1848 încoace.

Acestu omu, care în tota vietă n'a știutu se face de catu sacrificie, care pana în cele din urma momente si-a implinitu cea mai nobile detoria, care — nascutu dintr'o gloriosa familia a tierii, intr'unu secolu în care poporulu era încă opresatu — a știutu s'adopte calea adeveratei democratia și se se lupte cu barbatia pentru a-lu scote din man'a opresatoriloru; acestu omu pana în ultimulu momentu si-a pastratu calitățile-i superioare și ne-a lasatu tesaurulu nepretiuitu pre care trebuie se-lu aiba în vedere și se-lu sporesca toti democratia romani.

Cu fratii și cu putenii sei amici, Golescu ne deschide calea pre care suntemu, cu scopu nu că se castige averi si onori desierte, ci că poporulu s'ajunga la fericire.

Este ce aveam d' disu în memori'a nemuritoria a acestu barbatu, fruntasiu alu democratia romane, cu care alături amu luptatu că reprezentante democratia în adunarea nationale.

Societatea ACADEMICA ROMANA.

Sedint'a de la 20 Augustu, 1 Septemvru 1874.

Presiedinte: Dr. Anast. Fêtu. Membrii presenti: Laurianu, Masimu, Ionescu, Baritiu, Caragiani, Aurelianu, Sionu, Hodosiu, Urechia, Odobescu, Al. Romanu, secretariu.

La ordinea zilei fiindu discutiunea asupra punctulu 2 din propunerea d-lui Odobescu, — D. Ionescu iea cuvântulu și sustiene ce modelulu din Littré, că are se se face istoriculu cuvintelor, dar' discutiunile și polemicele trebuie se lipsescă, și prin urmare d-sa primesce punctulu 2 din propunerea d-lui Odobescu.

D. Masimu observa, că acestu punctu nu prescrie neoi o regula precisa pentru viitorii lucratori seu redactori ai dictionariulu.

D. Romanu declara, că nu este în contra coprinului acestui punctu, dar' observa, că nu-i-se pare a fi destulu de desvoltatu, neoi formulatu cu destula precisiune.

Presiedintele pune apoi la votu punctulu 2, care se si primesce cu unanimitate în modulu urmatoru: „Din articlii lesicografici în cari se explica cuvintele limbii, se lipsescă pre viitoru discutiunile și polemicele asupra etimologiei și intiesului dicteriloru. Intiesulu se se dea în cuvinte putiene, dar' bine campanite și coprinde-tore. Etimologia se se arate numai cându e neindioasa, seu celu putienu forte probabile.“

Sedint'a de la 21 Aug. 2 Septem. 1874.

Presiedinte, dr. A. Fêtu. Membrii presenti: Laurianu, Ionescu, Baritiu, Caragiani, Masimu, Odobescu, Aurelianu, Sionu, Urechia, Romanu secretariu.

Urmedia discutiunea asupra punctulu III din propunerea d-lui Odobescu, relativu la revisiunea dictionariulu.

D. Ionescu desvolta unu lungu siru de aprecieri cu-o elocintia rara, asupra arhaismilor lui Dositieiu, si-asupra neologismilor.

C. Masimu propune urmatoarea modificatiune: Neflogismii contrari normelor și purității limbii, cum și cei nejustificati prin necesitatea intiesului, voru fi esclusi din dictionariulu societății academice.“

Presiedintele anuntia, că mai este o alta modificatiune facuta de d. Odobescu în urmatoarea coprinde: „Cuvintele noue, cari se justifica prin necesitatea d'a exprime unu obiectu, seu o idee noua, seu o nuanția noua de intiesu, și cari sunt formate după firea limbii, fia din limb'a latina seu greca, fia din limbele sorori, seu si din limb'a vechia romanescă, acel a numai se se traca în dictionariu, indicandu-se pre catu se pote epoca întrebuințării lor. Se se traca asemenea și terminii de arte și scientie, adoptati în limbelle classiche și în cele moderne.“

D. Romanu, fiindu-că acestu punctu alu propunerei d-lui Odobescu este de importantia și redactarea modificatiunii avendu a se face după meditatiuni mai profunde, cere a se amana votarea pre alta di, pentru că membrii se aiba timpu de meditate.

D. Baritiu sustiene această parere.

Presiedintele pune la votu amanarea, care se si primesce.

Contribuiri la „fondulu pentru infientiarea unei scole rom. de fetie în Clusiu.“ *)

Nu pucinu tempu a trecut, de cându despre „fondulu pentru infientiarea unei scole rom. de fetie în Clusiu“ nu mai esu nemica în publicitate. A avutu și această taceră cauzele sale multificare. Dăra comitetulu intr'acea n'a lipsitu a-si implini detoria cu tota conștiința facia o fondulu, era romane și romani zelosi a-lu adauga și mari contribuiri lor, asiă câtu fondulu nostru după abiă unu annu de la începutulu lui se apropia de jalu sum'a de una miia florini v. a.

*) Celelalte diuarie rom. sunt cu respectu rogatu, se binevoiesca a da locu acestui ratiociniu în pretiuile lor colone.
Ref.

Comitetul între alte convocă în cauză fondului și una adunare gen. a întelegerii rom. d'în Clusiu și impregiurime pre a două domineca după Paști, amenată înse și ținută numai în 7 iunie a. c. În această se votară între altele nescă statute de administrație a fondului, susținute înaltului ministeriu spre întărire și publicând la timpul său, pentru că marinosii contribuitori se aiba într'însele una garanția mai multă despre aceea, că obolul lor se manipulează coscietos și va servi numai și numai scopului intenționat și patronat de densi.

Cu una cale d. cassariu Lazaru Baldi și prezentă rațiunile despre totu timpul trecut, spre a capătă pentru această de la adunare absolutoriu, care i-se și dede. Ratiociniul documentă, că fondul posedea în Decembrie a. tr. parte în bani găta parte în varie papire de pretiu 710 fl. 23 cr., publicați în „Fed.“ nr. 45, 53 și 74 d'în 1873; era spesele facute în cesiunatul restempu fura de 10 fl. 89 cr. v. a. De atunci încôce mai încuseră în anulul prezente următoriele sume contribuite pre sém'a fondului:

a) d'în partea Societății junimei rom. universitare d'în Clusiu „Julia“, diumetatea venitului curat de la concertul ținut în carnilegile de estu-tempu 22 fl. 25 cr.

b) de la institutul de credet și economă „Albină“ unu donu de 50 fl.

c) interusariu de la cass'a-de-pastrare d'în locu 5 fl. 81 cr.

d) de la multu on. domna protopopăsa d'în Teure langa Beclénu, com. Solnocu inter., Lila Fagarianu n. Grauru, una colecta de 10 fl.

e) de la m. on. dóm'n'a protopopăsa din Ciceu-Cristuru, E. Papiriu Popu, una colecta de 50 fl.

Tote aceste sume adaugându-se la alta, resulta, că cu ocaziunea adunării gen. prememorate fondul avea 837 fl. 40 cr. v. a., și anume: 173 fl. 90 cr. în bani găta depusi în cass'a-de-pastrare, 140 fl. în două actie de „Trans.“, 377 fl. 50 cr. în trei impromute ipotecarie, 100 fl. într'una obligatiune de statu, 46 fl. în două obligatiuni private.

Mai decurendu binevoî multu onoratu d. protopopu alu Catinei Ioane Moldovanu a darui în favorea fondului nostru 100 fl. într'una actia de a „Albinei“, facându-se estmodu în sensulu statuteloru primulu patronu alu fondului și scolei proiectate.

Primăca totii marinosii contribuitori multiamit'a cea mai fierbente, d'în partea comitetului, ce acest'a li-o rostese în numele causei sante și salutare. Fia, că esemplu liberalității domnielor lor se atraga cătu mai numeroși urinatori! Și cum că va se atraga, avemu firma și întemeiată speranția, după ce mai multe amabile domne și domnișoare nu prejetara a ne promite, că se voru insarcinã și adopera și pre venitoriu a ne face cătu una mica colecta. Ba avemu și mai multu. Bravulu țieranu și primariu în famos'a comuna muntena Merisielu, Teodoru Stanu, înainte cu câteva septymane se declarã pre zelosulu subprefectu d'în Gâlău, langa Clusiu, d. Nicolau Popu, cumu-cã dilele aceste va sê-si faca dispunerile testamentarie asupra frumosei sale averi, și neavendu copii, 2000 doue mii fl. v. a. va se lege fondulu scolei rom. de fetitie, înfientand în Clusiu. Care romanu se nu se bucură de atari semne de vietă și vitalitate? Cui d'în noi se nu-i salte anim'a de bucuria, candu vede estmodu însufletindu-se și pre fii mai puțin litterati ai poporulu nostru pentru scopuri natiunali comune și folositorie? Da, e pre bunu poporulu nostru, cu adevăratu are multa ambițiune nobile, multe sentimente generose acestu multu ispititu poporu. Un'a ne trebesce: ce-va mai multu zel, ce-va mai sincera unire între înteleginti și afacerile nostre siguru voru prosperã. Ceea ce se dè Ddiu!

D'în siedinti'a comitetulu „fondulu pentru înfientarea unei scole rom. de fetitie în Clusiu.“ — Clusiu în 27. sept. 1864.

Dr. Gregoriu Silasi,
not. com.

VARIETATI.

(Advocatu nou.) Dlu Augustinu Horsia a depus în decursulu acestei septymani, censura advocatiuale, în presentia unui numerosu auditoriu romanescu. Suntemu siguri, că acesta scire va produce o deosebita satisfactiune numerosiloru sei amici și cunoscuti. — Lu-felicitam pentru bun'a reusita și i uram viitoriferice.

(† † †) Cu profunda dorere înregistram următoriele negroluguri:

Necrologu. Ioanu Fauru de Teiusiu, jude la suprem'a curte judecatôresca și socia-sa Emili'a n. de Kovács, în numele seu și alu fiiloru sei Margaret'a, Eugeni'a și Corneliu, înscintieza cu anim'a înfranta de dorere, cumca prea iubit'a lor fiia, respectiv sora Vior'a Fauru, după suferintie îndelungate, s'a mutat la cele eterne marti în 29. l. c. la 5 1/2 ore d. a. în 18 anu alu vietiei sale. Remasitiile pamentene ale scempei adormite s'au astrucatu cu solemnitate joi în 1-a oct. d. a. era mis'a pentru sufletulu repausatei s'a ținut vineri în 2 oct. demaneti'a, în biserica Franciscaniloru. Fia-i țierin'a usiora!

Necrologu. Athanasie Cimponeriu, jude la tabl'a reg. din Pesta, Elena ved. d' Aldulianu, Ioane Metianu, Maria Sustai nasc. d' Aldulianu Ioane, Eugeni'a și Constantinu d' Aldulianu, în numele lor și a nenumăratelor rudenii, cu anim'a sfasiata anuncia perderea scumpei și neuitavei socia, respectiv nepota și sora Elena Cimponeriu nasc. d' Aldulianu, carea în alu 23-lea anu alu vietiei și 5-lea alu fericietei casatorii, după suferintie îndelungate și impartasita cu sf. taine, în 2. Octobrie 1874 st. n. s'a mutat la cele eterne. Osemintele se voru depune spre odihna eterna duminica în 4. Octobrie 1874, d. m. la 3 1/2 ore, de la locuint'a din Pesta, strada palariei Nr. 2. Budapesta 2. Octobrie 1874. Fia-i țierin'a usiora!

Necrologu. Georgiu Marginenu profesorul institutulu teologicu gr. or. din Caransebesiu, în urm'a unui morbu greu și îndelungatu, fiindu mai înainte prevedut cu santele sacramento, Marti în 3. Septemvrie a. c. st. v. în florea vietiei, în o etate de 30 de ani, a adormit în Dnulu la preubit'a sa mama în Blajelu, loculu seu de nascere; și în 5. Septemvrie remasitiile pamentesci fura după ritulu bisericei nostre gr. or. petrecute cu tota pomp'a la mormentii de acolo spre vecinica odihna. — Reposatulu, după absolvarea gimnasiulu, pre carele l'a frecuentat în Blajiu și Beiusiu, la indemnulu regeneratoriulu Bucovinei acuma în Dnulu fericitulu Aronu Pumnulu, de carele a fostu ajutoratu și materialmente și acaruia adoratoriu a fostu pana la ultim'a sa resuflare, a intratu în institutul teologicu gr. or. din Cernautiu, pentru a se pregati în tagma preotiei, — de unde, înzestratu cu cele mai frumose scientie teologice, prin neobosit'a ingrijire parintescă a Pré Santiei Sale Dlui Episcopu alu diecesei Caransebesiulu, Ioanu Popasu, pentru înaintarea și înflorirea preotiei nostre, cu începerea anulu scolasticu 1870, fu chiamatu de profesor la institutul teologicu din Caransebesiu. Aici calitatile sale numai decatu se aretara în adevărat'a lor lumina; că-ci defunctulu de atuncea panace nu l'au parasitu cu totulu poterile fizice, cu diligintia rara, zelul adevăratu și nestemperu îmbraciasindu acestu oficiu, împreuna cu colegulu seu Dnulu profesor Filipu Must'a, aduse institutul nostru teologicu la o stare asi'a de îmbucuratore, cătu asta-di potemu privi cu iala la rezultatele luminei sale binefacatoare, ce respandesce între fitorii preoti ai nostri: era prin purtarea cea preventoria și amicabile atatu în sfer'a activității profesorele cătu și afara de acest'a în cea socială, și-a fostu castigatu increderea și amorea nu numai a superioriloru și discipuliloru sei, carii din

urma cu placere ascultau de la densulu vestirea în spiritulu adevăratu evangelicu alu cuventulu lui Ddiu, ci și vedea și respectulu cuvenitu la locitorii Orasiulu Caransebesiu, încatu și-a fostu facutu nenumăratii amici și binevoitori adevăratii, în a căroru animi suvenirele placute despre tempulu petrecutu în mediloculu lor voru remanē nesterse și memori'a lui neuitata. — Grigi'a încordata și necontentita pentru chie-marea sa, i-a atrasu o durere de peptu, carea potentiendu-se în tempulu din urma, în decursu de mai multu de siese luni i-a causatu nespuse suferintie, pentru acărora alinare s'a dusu acasa la Blajelu, unu satu aproape de Mediasiu în Transilvania, unde a muritu, lasandu în mare jale și tristetia pre preiubit'a sa mama An'a și pre doi frati ai sei, cari au perdatu în densulu uniculu lor radiemu, era biserica și natiunea unu fiu devotatu, și numerosii amici și cunoscuti unu adevăratu și sinceru amicu; cari cu totii versandu lacrimi de jale i-aduc prin această ultimulu tributulu de pietate, dicandu: Fia-i țierin'a usiora și memori'a beneventata. Caransebesiu, în 24. Septem. 1874. st. v. Unu amicu.

(Înca unu advocatu nou.) Totu în decursulu acestei septymane a mai depus cenzur'a de advocatu d. M. Ungureanu. I-uram successu frumosu pre nou'a cariera!

(D. Cesaru Bolliacu), din incidentulu trecerei sale prin Budapesta, a datu ocaziune jurnalisticii de-aici, sê se ocupe în termini forte magulitori despre d-sa. Astufeliu diarielu mai însemnate magiare și germane din 1, 2 și 3 curentu, tote au luat notitie despre petrecerea d-sale în capital'a Ungariei, accentuandu mai multe merite, cu cari d-sa a binemeritatu de la sciintia și literatură. Dlu Bolliacu deci astadata cu dreptu cuventu pote sê și-recitedie memorabilulu proverbu: *veni, vidi, vici!*

(Monitoriulu oficialu alu Romaniei) publica urmatoriu comunicatu: „Unu congressu internationalu de sciintie geografice se vâ intruni la Paris, în primaver'a anulu 1875. În urm'a invitatiunei facuta de guvernulu Francei, că guvernulu Romaniei sê deã concursulu seu la dis'a opera sciintifică, ministeriulu afaceriloru streine face apelu la toti invetiati romani și la toti acei'a, cari se ocupa cu sciintiele geografice și se interesăza de progresulu lor, rugandu-i a semnala cestiunile, cari voru potè fi avantajosu presintate înainte congressulu ce se va intruni la Paris. Societatile sciintifice și invetiatii romani, cari aru avè a presintã cestiuni se'u a face observatiuni asupra cestionarulu adoptatu de sciintia sciintifică a comitetulu de organizatiune alu congressulu de sciintie geografice, voru bine-voî a se adresã la d. Baron Reille, comisaru generale, 10, Boulevard Latour-Maubourg.“

Concursu.

Oficiulu invetiatorescu g. c. din comuna Ilva-mare, în Distr. Nasaululu, se curențaza pana în 10 oct. a. c. s. n. Cu acestu oficiu este împreunatu: a) salariu anuale de 150 fl. v. a.; b) Cuartiru liberu, și 7. org. lemne de focu. Doritorii de a ocupã acestu postu au se-si ascerne suplichele documentate cu testimoniu despre absolvirea studiiloru pedagogice și despre purtarea morale la senatululu scol. locale, pre terminulu defiptu; și deca alesu va documentã diligintia mare și esemplaritate în oficiulu seu, va fi remuneratu din partea comunei conf. corespunditoriu pana la 50 fl. v. a.

Din siedintia Senatulu scol. g. c. Ilva-mare în 20 Sept. 1874.

Isiflu Balu,
Dir. scol.

Concursu.

Statiunea de docente, d'în comuna Gelou (Gyalu), eparchia protop. gr. Clusiuului, devenindu vacante, prin această publica concursu pentru ocuparea ei.

Emolumintele sunt urmatoriile: salariu de 200 fl. platibilu în 4 rate; b) delnit'r'a de lemne din padurea comună; c) gradina de 1 jugeru la scola; d) cãtore 30 mertiei de graunție și totu adidile de lucru; e) pamentu aratoriu de 2 gere; f) fenatiu de unu caru de fenu, d'în stola tertialitatea; h) locuinta lib Doritorii au a-si subscrerne recursele la fulu protop. gr. c. a Clusiuului, pana în oct. a. c.

Gavrilu Popu,
protopopu.

Concursu.

Devenindu vacante postulu de invetatoriu la scola confesiunala gr. cath. din muna Rodna noua situata în districtulu seu, prin acesta se escrie concursu terminu pona la 15 Octobrie 1874 st. Emoluminte împreunate cu acestu sunt: unu salariu anuale de 180 fl. v. care se va capata din cas'a comunei menate în rate lunare, cuartiru liberu, sau tu de cuartiru liberu cu 20 fl. v. a. apul lemne de focu.

Doritorii de a ocupa acestu postu Invetiatoriu sunt avisati asi ascerne plichele lor prevediute cu tote documint necesari recerute prin lege la presidele natulii scolastice în Rodna vechie, pona terminulu susindicatu. Aceia, cari au servitu ca invetiatori cu successu bunu voru fi bine deprinsi în cantu, se preferi.

De la Senatulu scolasticu confesiun gr. cath:

Rodna noua 15 Septembrie 1874.

Presiedintele notariu ad h
Iarion Filipoiu Lazaru Dom
Parochu gr. cath. notariu cercu

Concursu.

Nr. 15/1874.

Devenindu postulu invetiatorescu comuna gr. cat. Borgo-Maresieni în Vriatululu Rodnei vacantu, se escrie concursu pana la 15 Octombrie a. c.

Emolumentele sunt:

1. Cuartiru liberu.
2. Salariu fipsatu 160 fl. v. a.
3. 12 orge lemne, din care este încaldit si scola.
4. Gradina de pomaritu în marime 850 0°.
5. Una gradina aratore în marime 930 0°.

Doritorii de a dobendi acestu postu a ascerne suplichele documentate conf. legi, pana la terminulu sus-indis, sub sulu presidiu alu senatulu scolaru.

Senatulu scolaru gr. cat.

Borgo-Muresieni în 15. Septembrie 1874

Ioanu Timariulu
Preotu și presied.

Burs'a de Vienn'a, 3 Oct. 1874.

Metallice 5%	700
Imprumutulu nat. 5%	750
Sorti din 1860	1090
Actiunile bancoi	971
Actiunile instit. de creditu	293
Obligatiuni rurale ung.	765
„ „ Temisiane	765
„ „ Transilvane	735
„ „ Croato-slav.	790
Londonu	1107
Argintu	1042
Galbenu	527
Napoleond'or	880

ALESSANDRU ROMANU
Propriet., edit. și red. respundiet.